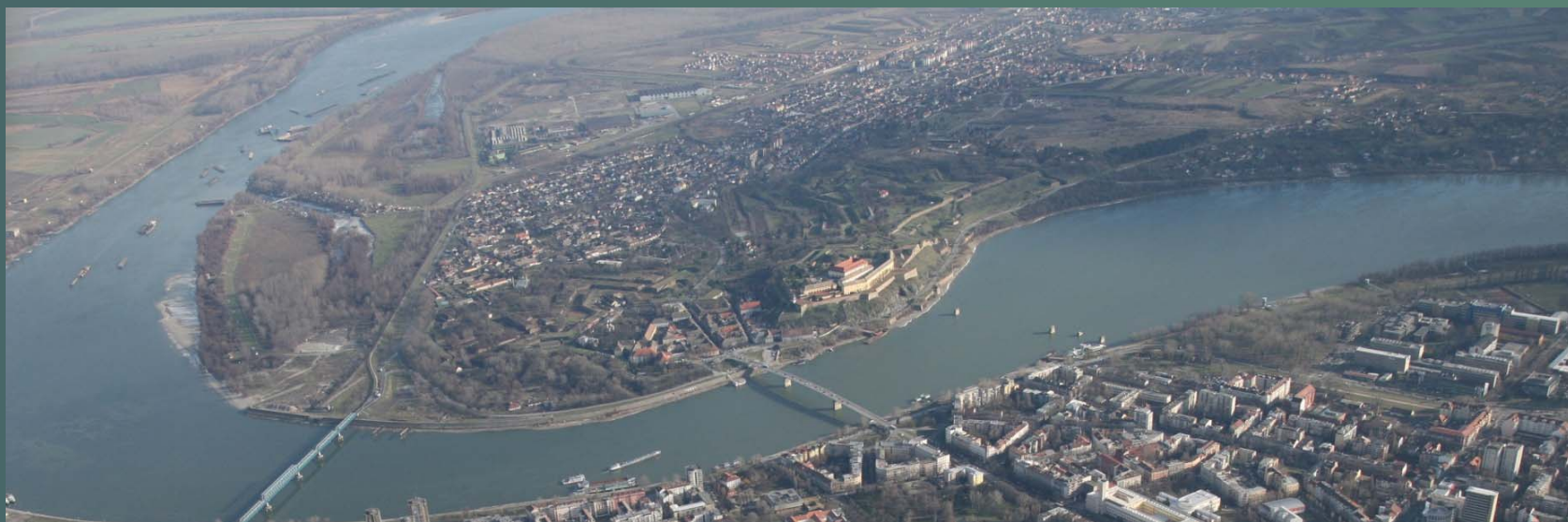

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

Завод за заштиту споменика културе
Града Новог Сада, zzskqns@sbb.rs

НОВИ САД
24. септембар 2014.

Презентација: Слободанка Бабић
Фотографије: Милан Коњевић

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

УВОДНИ ПОДАЦИ

Изузетно остварење фортификацијског градитељства XVIII века, представља једно од најсложенијих, највећих и најбоље очуваних артиљеријских бастионих утврђења у Европи.

Локација: Нови Сад, Република Србија
Координате: 45.252160° N, 19.862165° E
Надморска висина: 73-133 m

Површина културног добра: 1 053 812 m²
Дужина спољне линије обране: 5 400 m
Укупна дужина бедема: 27 800 m
Дужина контраминског система: 16 000 m
Површина заштићене околине : 2 545 000 m²

Време изградње: 1692-1780
Аутори-градитељи: Mathias Kaiserfeld, Luigi Ferdinand Marsigli, Michael Wamberg, Albrecht Heinrich Schroeder
Типологија: артиљеријска бастиона тврђава, комбиновано брдска и низинска
Стил: барок

Правна заштита: Културно добро -просторно културно-историјска целина/ 1948.

Категорија: културно добро од великог значаја/1991.

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

УВОДНИ ПОДАЦИ

- Праисторија
 - Средњи палеолит (120 000-90 000 п.н.е.)Станиште
 - Млађи неолит (Винча).....Праисторијско насеље
 - Енеолит (Вучедол, Винковци, Костолац).....Праисторијско насеље , одбрамбени бедем
 - Гвоздено доба (Hallstatt, La Tène) Праисторијско насеље, одбрамбени бедем
- Римски период (1-4. век н.е..) Римско утврђење Кузум, Лимес
- Касна антика, рани средњи век.. Случајни налази
- Средњи век , Угарска (до1526) Цистерцитски самостан и утврђење (1237-1252)
- Отоманско царство (1526-1687) Средњевековна тврђава
- Аустријско царство (1688-1867).....Бастиона артиљеријска тврђава (1692-1780)
- Аустро-Угарска двојна монархија (1867-1918)
- Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца (Југославија) 1918-1941.....
- НДХ 1941-1944
- ФНРЈ/СФРЈ 1945-1991
- СРЈ 1992-2003
- РС 2003 -

Археолошки локалитет - Палеолит

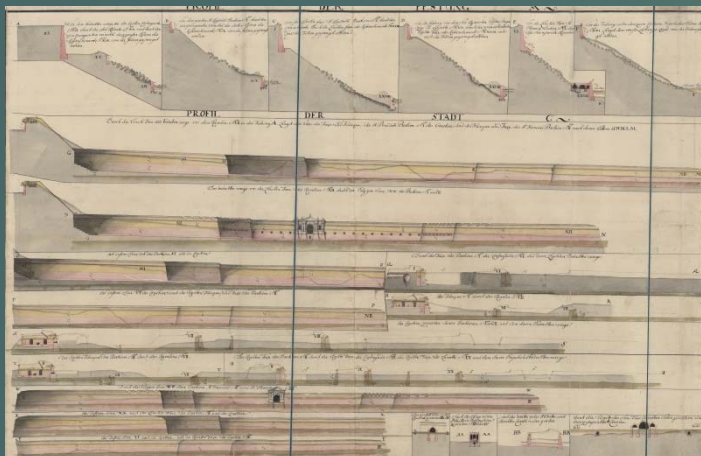
Млађи неолит-одбрамбени бедем

УВОДНИ ПОДАЦИ

ИЗГРАДЊА БАСТИОНЕ АРТИЉЕРИЈСКЕ ТВРЂАВЕ

1753/54

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ДАНАС

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ПРОЦЕС РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ 1951-2014

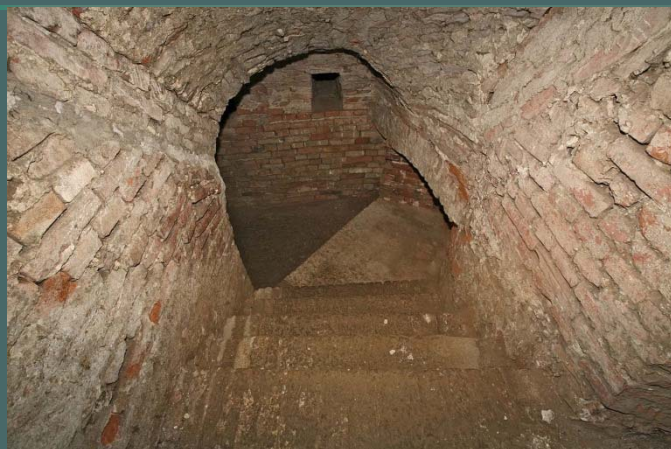

1952/54

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ПРОЦЕС РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ 1951-2014

1996/98

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ПРОЦЕС РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ 1951-2014

2006/07

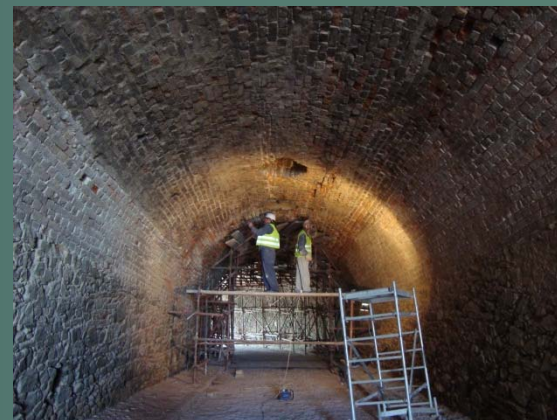

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ПРОЦЕС РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ 1951-2014

2009/10

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ПРОЦЕС РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ 1951-2014

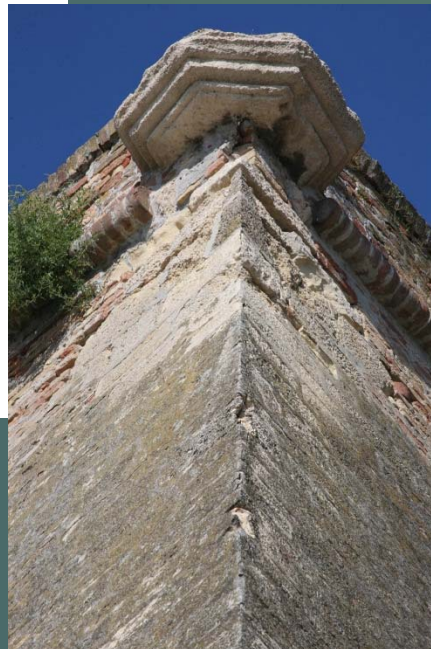
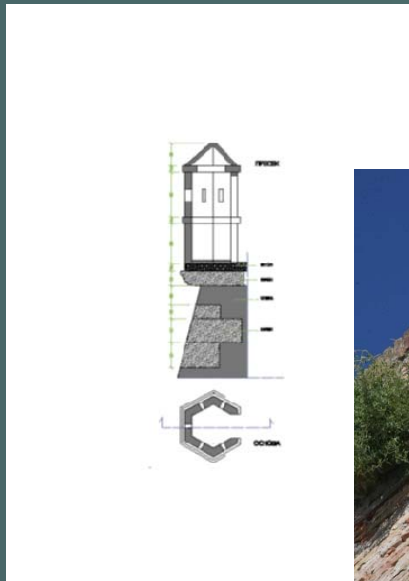

2012/14

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА ПРОЈЕКТИ У ТОКУ 2014

- **Изrada Главног пројекта реконструкције осматрачнице и угаоних елемената бастиона Марије Терезије**

- **Изrada идејног пројекта информативног система – обележавања објеката и простора на Петроварадинској тврђави**

- Систем обележавања био би синтеза класичног и савременог приступа којим би се обезбедила доступност информација најширем могућем кругу посетилаца. Утврдили би се пешачки итинерери различитих тема и нивоа тежине. Трасе би биле обележене по узору на стандардне са маркационим ознакама, прилагођене карактеру простора фортификације. Специфично дизајниране информативне табле биле би опремљене читачима везаним за апликације на мобилним уређајима са аудио и визуелном подршком. Посебан сегмент односио би се на могућност да одређени број инфо табли буду изведене као тактилне са интегрисаним Брајовим писмом. Цео систем би могао да буде интегрисан у ГИС Града Новог Сада.

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА ПРОСТОРНА КУЛТУРНО ИСТОРИЈСКА ЦЕЛИНА

СТУДИЈА ЗАШТИТЕ 2009-2012

СТРУКТУРА САДРЖАЈА:

■ УВОДНИ ТЕКСТ

- Основни подаци
- Историјат правне заштите

■ ОСНОВНИ ЕЛАБОРАТ ЗА АРХЕОЛОГИЈУ

■ ОСНОВНИ ЕЛАБОРАТ ЗА ИСТОРИЈУ

■ ОСНОВНИ ЕЛАБОРАТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И ИСТОРИЈУ УМЕТНОСТИ СА КАТАЛОГОМ ОМ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И КАТАЛОГОМ ОБЈЕКТА

- Петроварадинска утврђења у прошлости
- Изградња бастione артиљеријске тврђаве
- Начин градње
- Опис комплекса
- Архитектура комплекса

КАТАЛОГ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ:

- Картографска грађа
- Стари планови објекта
- Ликовни прикази
- Старе разгледнице
- Старе фотографије

КАТАЛОГ ОБЈЕКТА:

- Горња тврђава
- Хорнверк
- Доња тврђава
- Заштићена околина

■ ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Дигитализоване подлоге комплекса са катастарским и имовинским подацима
- Карте комплекса са утврђеним границама културног добра и његове заштићене околине, са називима делова и објекта комплекса, са затеченим стањем коришћења комплекса, карта датације, карта валоризације, упоредна карта
- Техничка документација појединачних објекта Горње тврђаве и Хорнверка у дигиталној форми
- Техничка документација подграђа и појединачних објекта Доње тврђаве у дигиталној форми

■ ФОТОДОКУМЕНТАЦИЈА

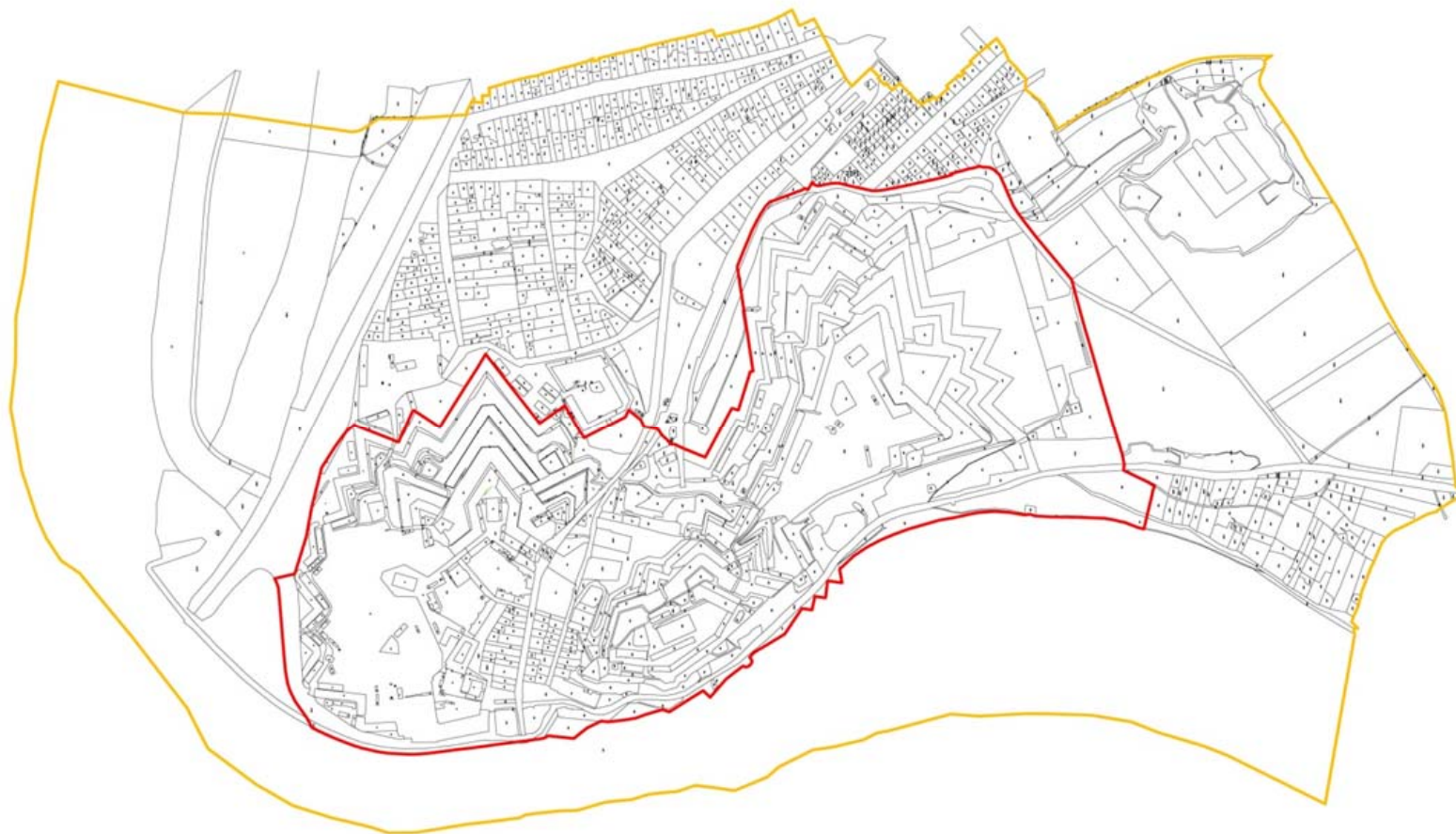
- Авио и панорамски снимци комплекса
- Појединачни објекти
- Фортификацијске структуре
- Подземље
- Заштићена околина

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ ГРАНИЦА
КУЛТУРНОГ ДОБРА И ЊЕГОВЕ ЗАШТИЋЕНЕ
ОКОЛИНЕ СА УТВРЂЕНИМ МЕРАМА ЗАШТИТЕ¹²

2013-2014

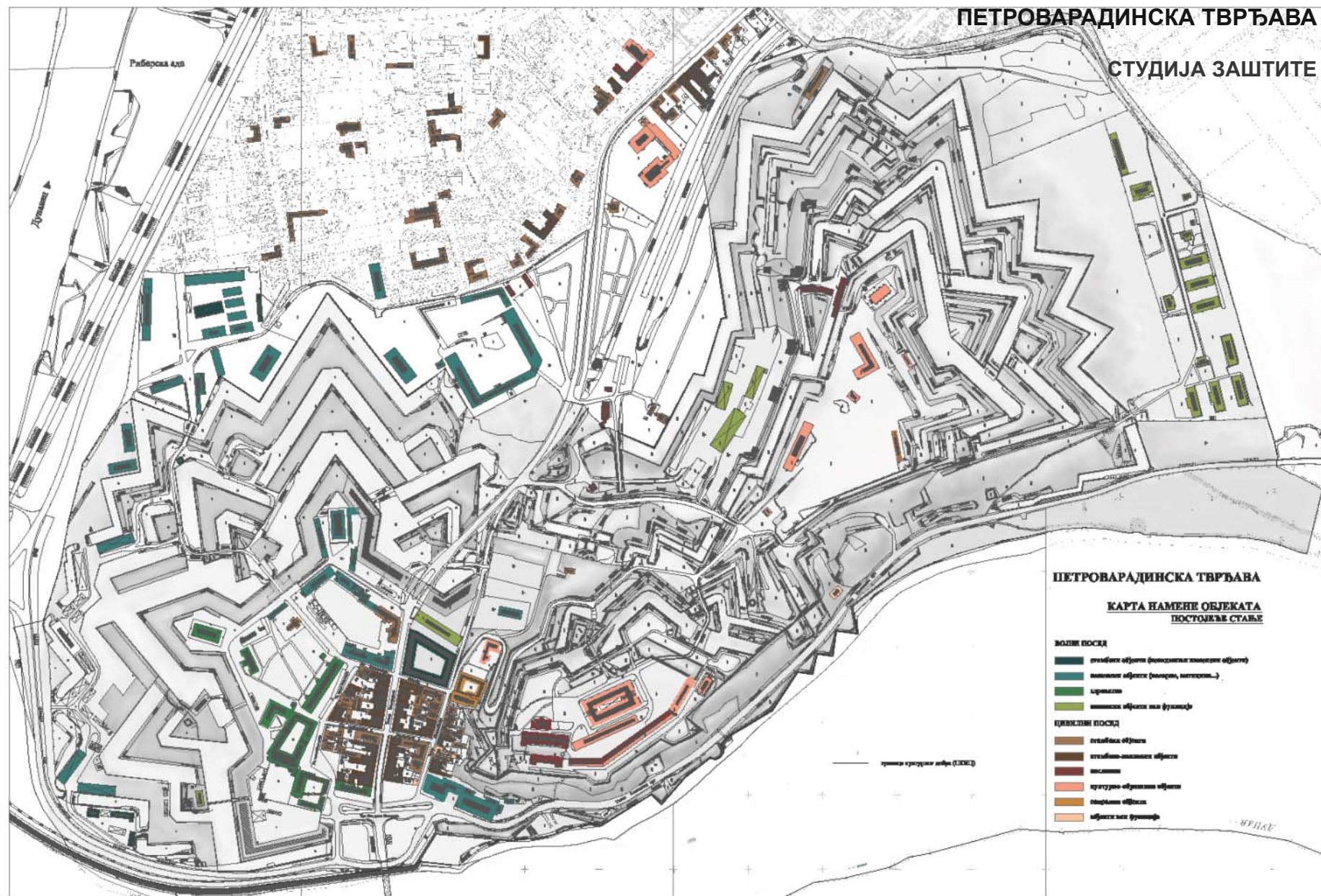
ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

СТУДИЈА ЗАШТИТЕ
ПРОСТОРНИ ОБУХВАТ КУЛТУРНОГ ДОБРА И ЗАШТИЋЕНЕ ОКОЛИНЕ

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

СТУДИЈА ЗАШТИТЕ

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

КАРТА НАМЕНЕ ОБЈЕКТА ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

- ВОЈНЕ ПОСРЕД**
- стратешки објекти (командни центри, контролни центри...)
 - набљевни објекти (набљевне куле, батерије...)
 - археолошки
 - набљевни објекти или функције
- ЦИВИЛНИ ПОСРЕД**
- историјски објекти
 - историјско-набљевни објекти
 - набљевни
 - културно-набљевни објекти
 - набљевни објекти
 - објекти или функције

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

Стање Петроварадинске тврђаве је алармантно

Зашто?

Интензиван саобраћај на целом простору
Неодржавање, немар
Вандализам
Економска криза, напуштени објекти

Застарео и недефинисан концепт коришћења
Без менаџмента
Без средстава
Без визије
Будућност без акције

или

ИСКОРАК У 21. ВЕК

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ИСКОРАК У 21. ВЕК

Предуслови:

- Чврст правни оквир
- Израда Мастер плана за заштиту, рехабилитацију и ревитализацију ПТ
- Усвајање дугорочне стратегије
- Доношење просторно-планских докумената
- Осигурање јединственог система управљања културним добром
- Едукација и развијање свести локалне заједнице о значају културног добра
- Континуитет у интердисциплинарном истраживању
- Обезбеђење услова за спровођење мера техничке заштите (адекватног грађевинског материјала и едукованих мајстора)
- Израда и спровођење програма одржавања културног добра
- Стабилност извора финансирања

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ИСКОРАК У 21. ВЕК

1

2

3

3a

5

4

Преглед пројеката за нови приступ заштити, обнови и одрживом развоју Петроварадинске тврђаве

МАСТЕР ПЛАН ЗА ЗАШТИТУ, РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И РЕВИТАЛИЗАЦИЈУ ПЕТОВАРАДИНСКЕ ТВРЂАВЕ

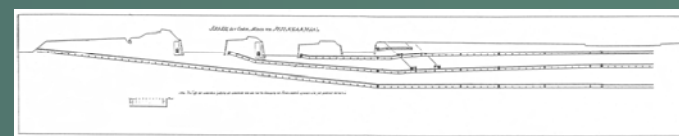
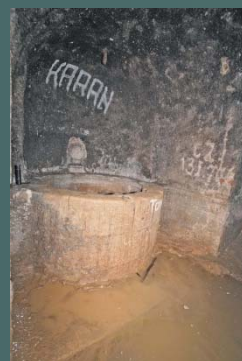
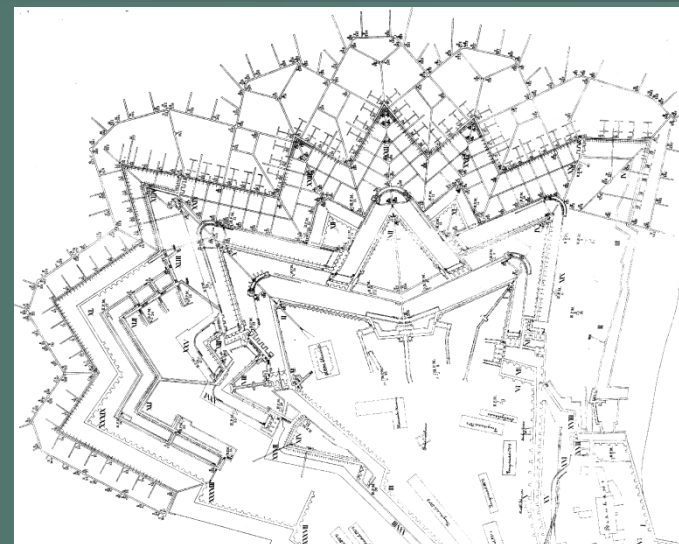
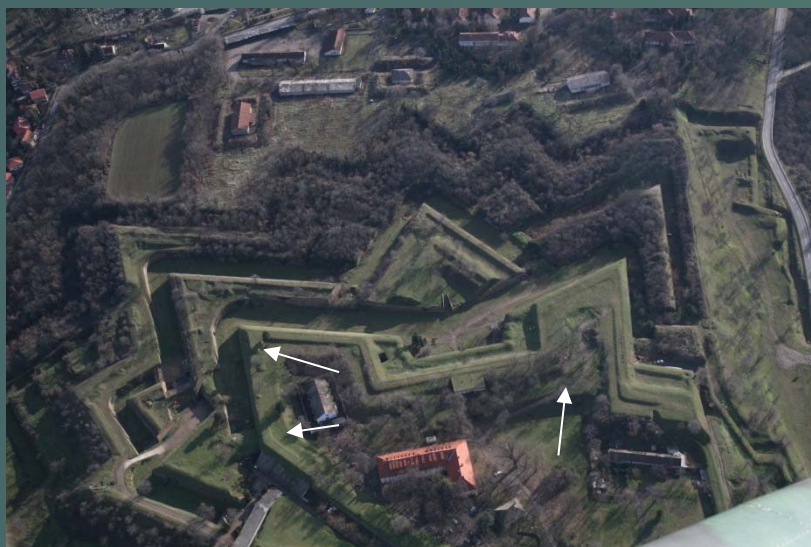
1

КОНТРАМИНСКИ СИСТЕМ У ХОРНВЕРКУ

Пројекат конзервације, презентације и одржавања

2

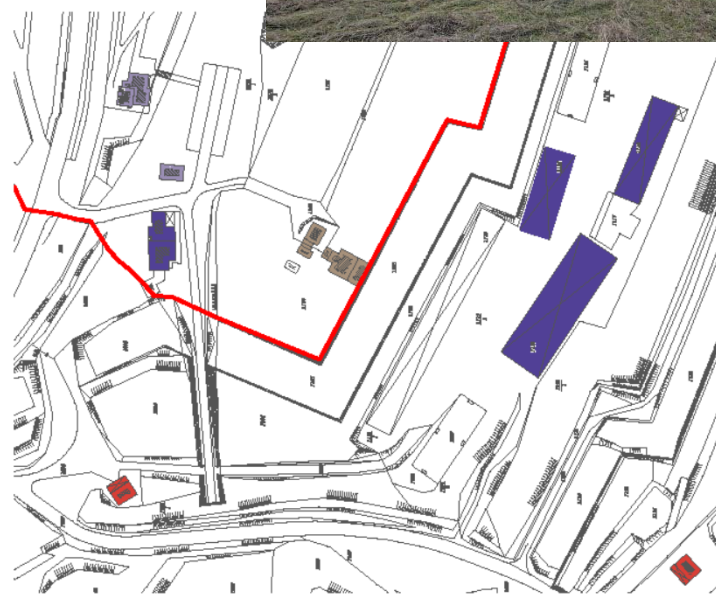
ПРОЈЕКАТ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ ЈЕДНОСТАВНЕ КАСАРНЕ
ГОРЊЕ ТВРЂАВЕ ЗА ПОТРЕБЕ ВИЗИТОР ЦЕНТРА ПЕТРОВАРАДИНСКЕ
ТВРЂАВЕ СА СВИМ ПРАТЕЋИМ САДРЖАЈИМА

3

ПРОЈЕКАТ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ И АДАПТАЦИЈЕ НАПУШТЕНИХ ОБЈЕКТА ВОЈНОГ
КОМПЛЕКСА „ПОД ТВРЂАВОМ“ ЗА ПРИЈЕМ МОТОРИЗОВАНИХ ПОСЕТИЛАЦА –
ИНДИВИДУАЛНИХ И ОРГАНИЗОВАНИХ ГРУПА

3 а

ПРОЈЕКАТ ОБНОВЕ ДУНАВСКИХ БЕДЕМА

4

АРХИТЕКТОНСКО-КОНЗЕРВАТОРСКИ ПРОЈЕКАТ ЗА НАПУШТЕНЕ ВОЈНЕ ОБЈЕКТЕ У
УНУТРАШЊЕМ ГРАДУ ДОЊЕ ТВРЂАВЕ

5

5

АРХИТЕКТОНСКО-КОНЗЕРВАТОРСКИ ПРОЈЕКАТ ЗА НАПУШТЕНЕ ВОЈНЕ ОБЈЕКТЕ У УНУТРАШЊЕМ ГРАДУ ДОЊЕ ТВРЂАВЕ

5

Кратак опис пројекта:

- Добро осмишљеном ревитализацијом неколико груписаних објеката, Подграђе има велики потенцијал да постане омладински академско - студентски центар.
- Отварање образовног Центра за конзервацију са свим пратећим садржајима, а у сарадњи са ресорним министарствима, универзитетом у Новом Саду, као и европским организацијама попут UNESCO-а, ICOMOS-а, ICCROM-а, Европе Ностре и сл. био би јединствен омладински едукативни центар на простору југо-источне Европе.
- Смислени и наменски долазак великог броја младих, студената и образованих људи из разних крајева света дао би нови значај Новом Саду, покренуло би се читаво подграђе, а са њим и Петроварадин. Стварала би се нова, веома јединствена и квалитетна атмосфера која би, даље, могла да развија Град баш попут Фераре или Болоње.

У оквиру омладинског Центра постојале би следеће целине:

- Београдска 14 – главна зграда Конзерваторског центра са 10-ак учионица и радионицама,
- Београдска 12 – смештајни капацитети гостујућих професора и студената преко године, док би преко лета имао улогу хостела. Ове садржаје треба употпунити конференцијским салама, канцеларијама управе Центра за конзервацију, а унутар дворишта ресторанима, кафеом, галеријом. Пространи тавански и подрумски простор такође би се могао искористити за све пратеће садржаје,
- Казамати у оквиру Београдске капије – занатске радионице за конзервацију камена, дрвета, курсеви фрескосликарство и сл
- Барутана Барбара – академски амфитеатар, изложбени простор
- Барутана Јосиф – пратећи садржаји забаве, културе, спорта

